

Beurtveren in Oudewater

De snelweg van de 17^e eeuw

In de 17^e eeuw werd een groot netwerk van trekvaarten aangelegd. Vanaf die tijd kon je als je ergens heen wilde de trekschuit nemen. Hartstikke handig, want er waren vaste tarieven en een vaste dienstregeling. Iedereen die betaalde mocht mee.

Je moest alleen wel op tijd zijn, want te laat, was echt te laat. Dan kon je niet meer mee. Een schipper zorgde ervoor dat hij op tijd vertrok. Gebeurde dat niet, dan kreeg hij namelijk een boete!

Vervoer over water

Een trekschuit was een hele verbetering. Tot die tijd had men zich moeten behelpen met vervoer over land. Voor de rijken betekende dat: rijden in koetsen met slechte vering, op onverharde wegen en, als het regende, door de zachte blubber. Je wist nooit hoelang je onderweg was en of je wel veilig aankwam. De armen moesten lopen als zij ergens heen wilden.

De trekschuit werd bestuurd door de schipper en voortgetrokken door een paard en iemand die met het paard opliep. Die werd het 'snikjong' of 'jagertje' genoemd.

Door het netwerk van trekvaarten konden mensen makkelijker reizen tussen de steden. Dat was goed voor de handel.

Op de trekschuit

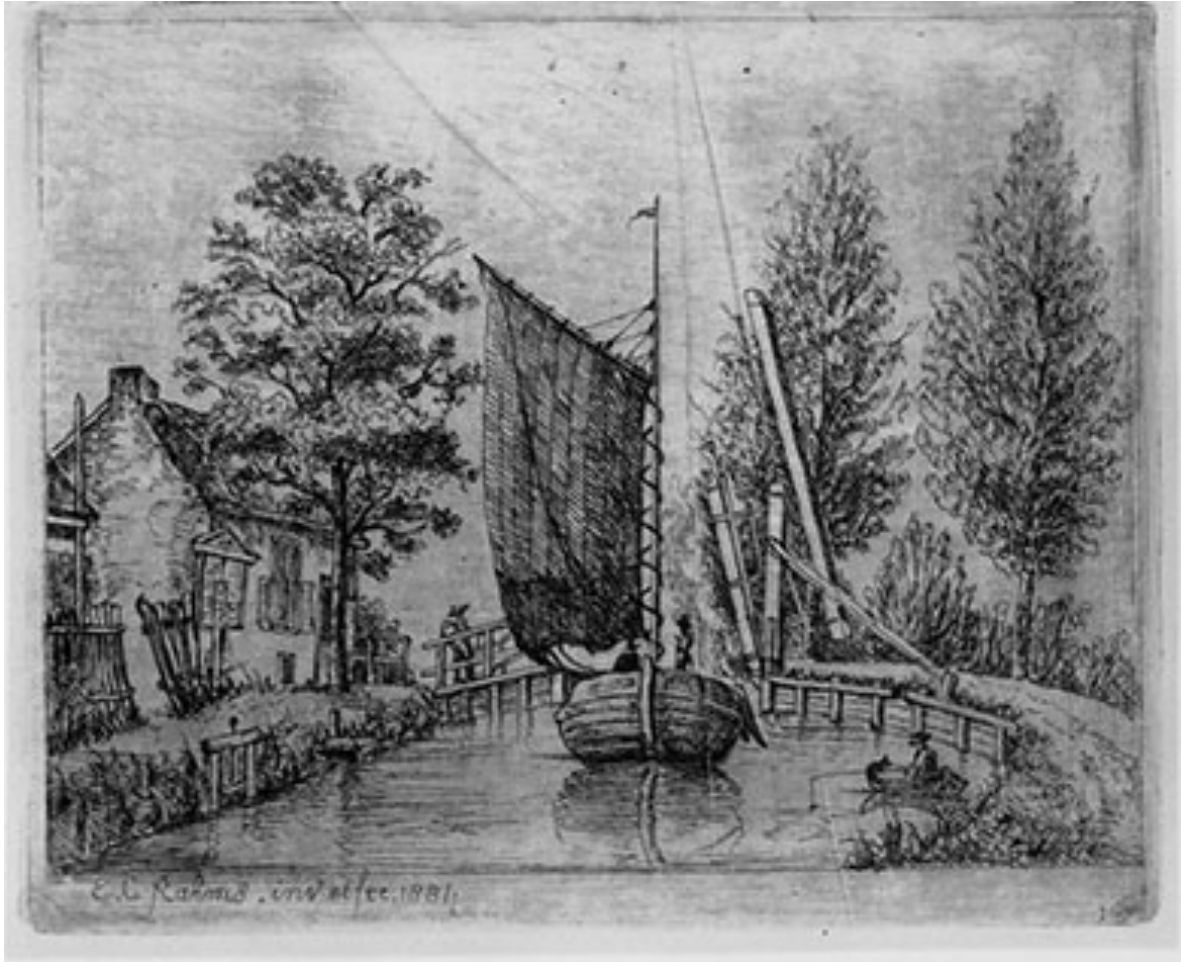
Op de eerste trekschuiten zat iedereen nog in de nattigheid en de kou. Later in de 17^e eeuw werden er houten hutten op de schuiten gebouwd. Dat heette een roef. Als je extra betaalde mocht je daar zitten. De andere passagiers zaten in het ruim onder het dekzeil.

Reizen met de trekschuit duurde lang. Om de tijd door te komen, lazen passagiers boeken, speelden spelletjes met elkaar of voerden lange gesprekken. Zo'n gesprek noemde men een 'schuitenpraatje'.

Beurtveert Oudewater - Amsterdam

De schuit naar Amsterdam was erg belangrijk, omdat daarmee de belangrijke handel werd gedreven. Deze schuit vertrok op woensdag en zondag 's middags vanaf het Amsterdamse Veer. Tot Polanen moest de schuit worden getrokken, omdat de Lange Linschoten te bochtig is. Daarna werd er ook gezeild. Tijdens de reis stopte de schipper maar twee keer, niet meer, want anders duurde de reis te lang.

Wist je dat ...

...de schippers van de trekschuiten ook postbodes waren, die pakjes en brieven bezorgden in de plaatsen waar zij naartoe voeren?

...een trekschuit 6-7 km per uur ging?

...vissersvrouwen op de trekschuit twee keer zoveel betaalden, omdat zij naar vis roken?

Werkblad 1 Historisch onderzoek

Beurtveren in Oudewater

Lees eerst de teksten op het informatievel. Daarna beantwoord je de vragen. De eerste twee vragen kun je met elkaar doen, de laatste twee vragen beantwoord je voor jezelf.

1. Welke personen waren er betrokken bij de trekvaart?

.....
.....
.....

2. De trekvaart was de belangrijkste manier van vervoer tussen de 17^e en de 19^e eeuw.

- a. Waarom was de trekschuit een aantrekkelijk vervoermiddel in de 17^e eeuw?

.....
.....
.....
.....

- b. Kun je bedenken waarom de trekschuit in de 19^e eeuw minder populair werd?

.....
.....

3. Doe je ogen dicht en stel je voor dat je op de trekschuit zit, op het traject Amsterdam - Oudewater.

- a. Welke geluiden hoor je dan?

.....
.....

- b. Wat zou je hebben kunnen ruiken?

.....
.....

- c. Hoe zit je en beweeg je in de trekschuit?

.....
.....

4. Wie of wat verdient er volgens jou in deze geschiedenis een monument?

De trekschuit

De passagiers

De bemanning

De paarden

Iets of iemand anders, nl. ....

Leg je antwoord uit!

.....
.....
.....
.....